

Súd: Okresný súd Spišská Nová Ves
Spisová značka: 16P/180/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7614210987
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 09. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Radoslav Baláž
ECLI: ECLI:SK:OSSN:2015:7614210987.6

Rozhodnutie

Okresný súd Spišská Nová Ves, samosudca G.. Z. Y., J. E. J. D.. Š. U., P.. XX.XX.XXXX N. D.. I. U., P.. XX.X.XXXX, Y. S. D., V. U. A. Ú. E.W., H. J. N. Z. H. P. J., I. Z., D. M.. N. U., P.. XX.XX.XXXX, Y. H. X. D. O. XX/X, J. P. X., E. V. G.. I. U., N., H. H.Í. D..Z..Š. XXXX, J. P. X., N. A. Z. U., P.. X.XX.XXXX, Y. X. XX, H. P. J., E. V. G.. M. J., N. H. H. Z. P.Á. X, H. P. J., v konaní o úpravu práv a povinností k maloletým deťom takto

rozhodol:

Zverujú sa D.. Š. U., P.. XX.XX.XXXX N. D.. I. U., P.. XX.X.XXXX do osobnej starostlivosti matky, ktorá je oprávnená a povinná maloleté deti zastupovať a spravovať ich majetok v bežných veciach a otec je povinný prispievať na výživu mal. Š. za obdobie od 16.6.2014 do 31.8.2015 výživným vo výške 80 € mesačne a za obdobie od 1.9.2015 do budúcnosti výživným vo výške 100 € mesačne na výživu mal. I. výživným vo výške 80 € mesačne na obe deti od 16.6.2014, ktoré výživné na každé z týchto maloletých detí je otec povinný uhrádzať k rukám matky, vždy do 15-teho dňa v mesiaci vopred.

Zaostalé výživné zo strany otca za obdobie od 16.6.2014 do 31.8.2015 na mal. Š. v celkovej výške 495 € a na mal. I. v celkovej výške 475 €, súd povoľuje otcovi splácať v mesačných splátkach po 15 € na každé z maloletých detí spolu s bežným výživným, pod stratou výhody splátok v prípade neuhradenia čo i len jednej z nich.

Otec, je oprávnený sa stretávať H. D.. Š. N. D.. I. každý nepárny víkend v roku a to v sobotu v čase od 9:30 hod. do 12:30 hod. a od 13:30 hod. do 16:00 hod., za prítomnosti matky, kedy matka je povinná v čase určenom ako začiatok styku otcovi umožniť stretnutie s deťmi v mieste bydliska matky a deti na toto stretnutie s otcom riadne pripraviť.

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

Matka sa svojím návrhom zo dňa 16.6.2014 doručeným tunajšiemu súdu toho istého dňa domáhala, aby súd zveril D.. Š. N. D.. I. do jej osobnej starostlivosti a otca zaviazal prispievať na výživu každej z týchto dcér sumou 80,-- €, splatnou vždy do 15-tého dňa v mesiaci a zároveň, aby upravil styk otca s maloletými dcérami tak, že tento je oprávnený sa s nimi stretávať každý nepárny víkend v sobotu od 13,00 hod do 15,00 hod a v nedeľu od 13,00 hod do 15,00 hod za prítomnosti matky

Svoj návrh odôvodnila tým, že rodičia maloletých detí prerušili manželské spolužitie, keď sa otec maloletých detí odsťahoval zo spoločnej domácnosti. Po prerušení manželského spolužitia rodičovské práva a povinnosti k maloletým neboli upravené a ich otec na ich výživu neprispieva žiadnou sumou. Ona (matka) je v súčasnej dobe na materskej dovolenke od 17.2.2014.

Súd vykonal dokazovanie výsluchom rodičov maloletých detí, oboznámením sa s obsahom listinných dôkazov a pripojeného spisu sp.zn. 16P/203/2014, týkajúceho sa ich rozvodového konania a zistil tento skutkový stav :

Matka vo svojich výpovediach pôvodne uvádzala, že s deťmi býva v trojizbovom byte, ktorý mala s otcom maloletých detí v bezpodielovom spoluvlastníctve manželov. V priebehu konania uviedla, že od 15.10.2014 býva s deťmi vo VZ. P. X., P. H. X.D. O. XX/X, v byte, ktorý je písaný na ňu, pričom vo svojej poslednej výpovedi uviedla, že naďalej býva v tejto svojej domácnosti spolu so svojou matkou. Pôvodne poberala materskú a prídavky na obe maloleté deti, pričom vo svojej poslednej výpovedi uviedla, že toho času pobera rodičovský príspevok a prídavky na deti. Otec jej na mal. deti v júni 2014 uhradil sumu 160,- €, v júli 2014 uhradil 120,- € a v mesiaci august 2014 sumu 100,- €. Ona okrem toho vlastní tiež osobne motorové vozidlo ako aj už spomínaný byt, ktorý nadobudla darovaním od svojej matky ešte za slobodna. Toho času je na materskej dovolenke, a pôvodne obe deti boli v jej osobnej starostlivosti, s tým že od septembra 2014 mala mal. Š. nastúpiť do jasli s poplatkom vo výške cca 160,- € mesačne. Vo svojej účastníckej výpovedi v rozvodovom konaní sp.zn. 16P/203/2014 uviedla, že mal. Š. od 2.9.2015 začala navštevovať materskú školu, kde jej uhrádzala všetky poplatky s tým spojené a priemerne na mesiac sa tieto pohybujú vo výške 35 €. Základné potraviny, ako sú mlieko a pod., ju vychádzajú na sumu 42 € mesačne spolu na obe deti. Navrhovateľ jej prispieva na výživu detí spolu sumou 100 €. Je pravdou, že sa im podarilo s navrhovateľom predať ich byt a to v apríli 2015, kde po splatení úveru, si zvyšnú čiastku rozdelili 2/3 pre ňu a 1/3 pre navrhovateľa, a ona takto obdržala sumu cca 8000 €. K takémuto rozdeleniu došlo preto, lebo ona najviac prispela na rekonštrukciu tohto ich spoločného bytu. Robili sa tam podlahy, dvere, zárubne, kúpeľňa, nová linka, ktorá stála 3500 €, kupoval sa stôl za 500 €. Nesúhlasila s tým, aby deti boli zverené do striedavej osobnej starostlivosti, nakoľko podľa nej otec sa nedokáže postarať o mal. deti. Vychádzala z toho, že s mal. Š. nebol nikdy viac ako dve hodiny sám, tiež pretože mal podľa tvrdenia matky holdovať alkoholu. K úhradám výživného zo strany otca vo svojej poslednej výpovedi poukázala na prehľad uhradeného výživného zo strany otca, ktorý predložila do rozvodového spisu sp.zn. 16P/203/2014. Uviedla, že pokiaľ žiadala otca maloletých detí uhradiť výživné nad rámec tohto plnenia, ktoré jej poskytoval, tento uviedol, že jej to musí stačiť. V decembri 2014 keď bol otec za deťmi, tak im doniesol nejaké hračky, tiež pri príležitosti narodenín starí rodičia priniesli tortu. V júni keď bol za nimi jej doniesol krupicu. A tiež kartón mlieka. Iné plnenie neposkytoval. Svokrovci tiež zakúpili šatky, tričká, a to v júli tohto roku, keď boli s deťmi na kúpalisku. Tiež nesúhlasila s tým, aby sa prípadný styk otca s deťmi uskutočňoval bez jej prítomnosti.

Otec maloletých detí vo svojej výpovedi žiadal spočiatku deti zveriť do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov. Neskôr cestou svojej právnej zástupkyne navrhol, aby obe deti boli zverené do osobnej starostlivosti matky a on bol zaviazaný prispievať na ich výživným vo výške 100 € mesačne spolu na obe deti, t.j. 60 € na mal. Š. a 40 € na mal. I. s tým, že by sa zároveň upravil styk otca s mal. deťmi a to tak, že by sa otec s dcérami stýkal každý páry víkend v čase od piatku od 16:00 hod. do nedele do 18:00 hod. bez prítomnosti matky s tým, že by jeden víkend si otec prišiel vyzdvihnúť deti do miesta bydliska matky vo J. P. X. a zároveň v mieste tohto bydliska matky aj matke vrátil a nasledujúci páry víkend kedy by mal byť s deťmi by matka pricestovala do Spišskej Novej Vsi, kde by deti otcovi odovzdala pred bytom účastníkov konania a po skončení realizácie stretnutia otca s deťmi by si ich prevzala pred ich bytom. Matka by v tom byte mala možnosť prebývať, keďže je ich to vzájomný byt. Neskôr po predaji ich spoločného bytu v rozvodovom konaní sp.zn. 16P/203/2014 cestou svojej právnej zástupkyne navrhol, aby matka raz za dva mesiace počas jedného z víkendov, z toho dvojmesačného obdobia pricestovala s deťmi do Spišskej Novej Vsi s tým, že by jej zaplatil pobyt v penzióne tak, aby táto mohla byť v tom čase v blízkosti mal. detí a on mohol realizovať stretnutie s deťmi počas uvedeného víkendov v čase od soboty od 9:00 hod. do nedele do 17:00 hod. bez jej prítomnosti.

Ďalej vo svojich účastníckych výpovediach otec uvádzal, že spočiatku podľa jeho vyjadrenia býval u svojich rodičov, ktorým prispieval na bývanie sumou 50,- € mesačne. Šlo o trojizbový byt, kde žil on, a jeho rodičia. Vo svojej účastníckej výpovedi v rozvodovom konaní sp.zn. 16P/203/2014 už uvádzal, že toho času už býva s terajšou partnerkou v byte, za ktorý uhrádzajú 200 € mesačne, z ktorej sumy on platí 100 €. Okrem príjmu zo zamestnania iný príjem nemá a nevlastní žiaden hodnotnejší majetok. Pôvodne s matkou maloletých detí vlastnili byt. Poukázal na to, že k predaju tohto ich bytu s matkou maloletých detí došlo v apríli 2015, kedy dovtedy hypotéku za tento byt vo výške cca 175 € splácala

matka maloletých a on splácal náklady na byt vo výške 160 €. Z jeho účastníckej výpovede v rozvodovom konaní sp.zn. 16P/203/2014 vyplynulo, že, z toho vyplatili hypotéku a následne sa rozdelili tak, že 2/3 ostalo odpočítaní a 1/3jemu samotnému, čo predstavovalo pre neho sumu cca 4000 €. On má výživovú povinnosť len k Š. N. U. I.. Okrem kozmetiky a stravy si uhrádza poisťku a stavebné sporenie. Vo svojej účastníckej výpovedi v rozvodovom konaní sp.zn. 16P/203/2014 už uvádzal, že táto poisťka na I. je v sume 16,25 € mesačne, poisťka na Š. G.e v sume 15 €, suma 70 € je na stavebné sporenie, ktoré si sporí pre seba a suma 50 € predstavuje mesačný poplatok za internet a telefón spolu. Nespláca žiadne úvery. Tvrdil, že spoločnú domácnosť s matkou maloletých detí neopustil ale bol z nej vyhodnený, a to kvôli tomu, že jej podľa matkiných bol neverný. Tvrdil, že v čase kým s matkou maloletých detí žil v spoločnej domácnosti sa o D.. Š. staral, brával ju na prechádzku, po prechádzkach jej dal najesť, okúpil ju. V čase, keď matka maloletých detí bola vo vyššom štádiu tehotenstva chodila do inej izby spať a on vtedy stával U. Š. a pripravoval jej mlieko. Pokiaľ ide o denný režim detí, k tomu uviedol, že kým bývali spolu s matkou maloletých detí I. stávala o piatej alebo šiestej, dávali jej mlieko, prebalili ju. Keď bolo pekne išli s ňou na prechádzku. Dieťa jedlo každé tri hodiny. Š. má už bežný režim, raňajky, desiata, obed, olovrant, večera. Š. chodila spať o siedmej resp. o ôsmej, D.. I. kúpali o pol siedmej. Tvrdil, že si vie dohodnúť so zamestnávateľom pracovný čas tak, aby sa mohol venovať deťom. Poprel používal alkoholické nápoje len príležitostne, keďže je šofér. Vo vzťahu k výživnému na maloleté deti potvrdil správnosť matkou predloženého písomného vyčíslenia peňažných úhrad z jeho strany na ne za obdobie jún 2014 až september 2015 vrátane vo výške 1530 €, s tým, že v januári 2015 uhradil 90 € a v novembri 2014 uhradil len sumu 60 €, pretože bol na PN, na ktorej bol asi tak mesiac a pol. Poukázal tiež na to, že obom dcéram zriadil poisťky, a to Š. vo výške 15 € a I. v sume 16,25 €. A tiež na to, že stále keď prišli na návštevu k deťom on alebo s jeho rodičmi zakúpili bežné potraviny a plienky. V čase kedy bol sám, plienky deťom nedoniesol. Doklady o nákupech, ktoré realizoval v prospech detí nemá k dispozícii.

Z predloženého rodného listu maloletých detí mal súd preukázané, že ich rodičmi sú matka a otec uvedení v tomto konaní.

Podľa potvrdenia zamestnávateľa otca - spoločnosti TESCO STORES SR a.s. otcovi na základe jeho zamestnaneckého pomeru bola za obdobie od júla 2014 do júna 2015 vrátane vyplatená čistá priemerná mzda vo výške 594,76 €, kedy za mesiac október 2014 mu bola mzda vyplatená vo výške 305,10 € a zároveň aj náhrady mzdy (nemocenské) od tohto zamestnávateľa vo výške 24,-- € a za mesiac november 2014 vo výške 446,82 € a náhrady mzdy vo výške 12,-- €. Zároveň za to isté celé obdobie od toho istého zamestnávateľa bola otcovi vyplatená aj odmena za prácu vykonanú na základe dohody o vykonaní práce a to v priemere mesačne vo výške 25,19 €. Podľa správ Sociálnej poisťovne otec maloletých detí nie je v súčasnosti poberateľom dávky v nezamestnanosti, nemocenskej dávky a ani dôchodku.

Podľa správ spoločnosti TESCO STORES SR a.s. s matkou maloletých detí bol ukončený pracovný pomer na základe dohody. Podľa uvedenej dohody sa tak stalo k 31.10.2014. K dátumu ukončenia pracovného pomeru podľa uvedenej správy nebolo možné ju zamestnať na pozícii, ktorú vykonávala pred nástupom na jej materskú dovolenku. Odstupné jej bolo vyplatené v jej výpláte za mesiac október 2014 a to dňa 10.11.2014 vo výške 5.500,-- €.

Podľa správ Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny J. P. X. matka je poberateľkou rodičovského príspevku. Podľa potvrdenia o jeho poberaní z uvedeného úradu sa jej vyplácal vo výške 203,20 €. Podľa správ Sociálnej poisťovne matka maloletých detí nie je v súčasnosti poberateľom dávky v nezamestnanosti, nemocenskej dávky a ani dôchodku. Za obdobie od 22.10.2012 do 16.6.2013 a od 17.2.2014 do 12.10.2014 bola vedená ako občan, ktorému bola poskytovaná materská. Za obdobie mesiacov február 2014 až jún 2014 vrátane sa jej vyplatila v celkovej výške 3.194,10 €. Podľa správ z prešetrenia pomerov v jej domácnosti ju teda poberala v priemere vo výške 680,-- € mesačne. Za obdobie od 22.7.2013 do 16.2.2014 a následne od 13.10.2014 je vedená ako občan starajúci sa o dieťa do 6 rokov veku a v období od 6.7.2015 do 8.7.2015 vykonávala prácu na základe Dohody o vykonaní práce pre spoločnosť DUMIRO, s.r.o., Humenné.

Podľa písomného prehľadu výdavkov predloženého matkou pôvodné výdavky na domácnosť predstavovali sumu 140,-- € mesačne ako zálohový predpis za ich bývalý spoločný byt, sumu 53,14 € štvrťročne ako platba na inkaso do tohto bytu, resp. 35,14 € mesačne (z toho plyn 18,-- €, elektrina 30,50 €, rozhlas a TV 4,46 €), sumu 175,79 € na hypotekárny úver a sumu 40,-- € ako výdavky na telefón. Výdavky na maloletú Š. len pokiaľ ide o plienky v tom čase predstavovali sumu 27,98 € mesačne a na maloletú I. v sume 55,96 € mesačne , kedy u tejto dcéry to bol ďalší výdavok aj na Nutrilon v sume 14,65 € mesačne.

Podľa písomného prehľadu výdavkov predloženého matkou v konaní sp.zn. 16P/203/2014, týkajúceho sa rozvodu rodičov maloletých detí , jej súčasné výdavky na domácnosť predstavujú suma 142,80 € mesačne ako zálohový predpis za jej terajší byt, suma 35,08 € mesačne ako platba na inkaso do tohto bytu, suma 50,-- € ako výdavky na telefón a internet a suma 20,-- € na PHM. Výdavky na maloletú Šarlotu len pokiaľ ide o plienky toho času predstavujú sumu 13,98 € mesačne a na maloletú I. v sume 48,97 € mesačne. Výdavky na základnú stravu ako je mlieko , granko, Puding BB, detská krupica , jogurty, detské piškóty, čaj a džús predstavujú sumu 47,57 € mesačne spolu na obe dcéry a poplatky do škôlky na Š. sumu 38,-- € mesačne. Ďalšie výdavky na ml. Š. do školy v priebehu roku 2015 dosiahli sumu 125,95 € a náklady na lieky pre deti v mesiaci január 2015 sumu 13,82 €, v mesiaci marec 2015 sumu 43,36 €, v apríli 2015 sumu 24,-- €, v máji 2015 38,50 €, v júni 2015 sumu 23,27 € a v mesiaci júl 2015 sumu 21,10€.

Podľa písomného prehľadu úhrad výživného predloženého matkou v konaní sp.zn. 16P/203/2014, týkajúceho sa rozvodu rodičov maloletých detí, otec uhradil na výživu maloletých dcér v mesiaci jún 2014 sumu 60,-- € na obe deti spolu , v mesiaci júl 2014 sumu 120,-- €, v mesiacoch august 2014, september 2014, október 2014, december 2014, február 2015 až september 2015 vrátane sumu po 100,-- € mesačne za každý z týchto uvedených mesiacov na obe deti spolu , za mesiac november 2014 sumu 60,-- € a za mesiac január 2015 sumu 90,-- €. Spolu tak vyššie uvedené výživné predstavovalo sumu 1.530,-- €.

Podľa znaleckého posudku č. 38/2015 súdnej znalkyne PhDr. Evy Sklenárovej vypracovaného v konaní sp.zn. 16P/203/2014, týkajúceho sa rozvodového konania rodičov maloletých detí , súdna znalkyňa neodporúčala zveriť deti do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov. Striedavá osobná starostlivosť o deti v tomto veku aj vzhľadom na vzdialenosť bývania rodičov, ich vzájomného prístupu k sebe , ktorý je negativistický a vek detí, by nebola prospešná táto forma pre rozvoj detí a ani v ich záujem. Otec potrebuje získať praktické rodičovské návyky, ktoré mu v súčasnej dobe chýbajú. Znalkyňa v uvedenom znaleckom posudku konštatovala , že otec maloletých detí je v období ešte nezrelej dospeljej osoby, chýba mu sociálna a emočná zrelosť, chýba mu nezávislosť/ je naviazaný ešte na svoju pôvodnú rodinu/ , aj samostatnosť, je egocentricky orientovaný, zameraný v prvom rade na svoje potreby a ciele. Nerozvinul sa ako osobnosť do dospeljej štruktúry od egocentrizmu k altruizmu a k zodpovednosti. V popredí jeho vlastností je vlastná spokojnosť, ústupčivosť, dôverčivosť, potreba byť obdivovaný. Je ešte nezrelý , čo mu bráni v plnom rozsahu prebrať zodpovednosť aj v roli rodiča. Pravidelným stykom otca s deťmi môže otec rozvíjať svoje praktické kompetencie. Jeho záujem o deti , je podľa znalkyne vyvolaný aj tlakom širšieho rodinného prostredia , aby mal záujem o deti (starých rodičov) . Otec deti neodmieta, je však ešte málo zrelý na to, aby rodičovstvo prijímal citovo a z vlastnej motivácie. Matka maloletých detí je rozhladená , rozvážna a uvážlivá osoba, riadi sa zásadami v bežnom živote, je ústretová a kooperujúca , zvažuje vždy viacero alternatív, pokiaľ sa rozhodne pre nejaké riešenie. V popredí jej osobnosti je rozhodnosť, autoritatívnosť, sociálna trúfalosť, ale aj sebadisciplína a ochota ku kooperácii. Jej záujem o deti je skutočný. Podľa uvedenej znalkyne obe deti sú silne emočne a sociálne naviazané na matku , nedokážu byť v psychickej rovnováhe bez jej prítomnosti. Š. pozitívne prijíma oboch rodičov , vie s nimi komunikovať , I. ešte nie je spôsobilá vyjadriť svoj vzťah inak ako správaním, teda plače ak matku nevidí, ale správa sa prirodzene ak je v prítomnosti otca aj matka, neodmieta otca neverbálnym prejavom. Podľa znalkyne obe deti by zvládli úpravu styku s otcom za matkinej prítomnosti , aby matka bola v ich dohľade, nemusí byť v ich tesnej blízkosti. Neodporučila delenie detí , alebo rozdielnu rodičovskú starostlivosť pre jednotlivé deti . Nie je vhodné ich od seba odlučovať , ani formou striedavej starostlivosti a ani inak, ich súrodenecké vzťahy sa teraz začnú plnohodnotne rozvíjať a pre I. bude staršia sestra najlepší a najúčinnejší sociálny vzor. Znalkyňa odporučila zveriť deti do osobnej starostlivosti matky a styk otca s nimi upraviť tak, aby sa realizoval v jednom dni víkendy a to dvakrát do mesiaca v rozsahu od 9,30 hod

do 12,30 hod , potom obedňajšia prestávka a poobedňajší styk od 13,30 hod do 16,00 hod. a umožniť mimo uvedené časy aj styk otca s deťmi kedykoľvek , ale za prítomnosti matky. Tento návrh úpravy styku za prítomnosti matky by mal trvať do obdobia asi 4-5 rokov veku Š. , potom by už styk mohol prebiehať aj bez prítomnosti matky. Počas tohto styku by mala byť s deťmi aj matka, ale aktivity s deťmi by mal mať otec, matka by sa mala zdržiavať len v dohľade detí. Otec by mal vycestovať za deťmi do miesta ich bydliska, kde by sa uskutočnil ich styk v prítomnosti matky. Nie je vhodné, aby matka s deťmi cestovala za otcom, potom by deti nemali komfort a pohodu počas obedňajšej prestávky.

Podľa § 36 ods. 1 Zákona o rodine, rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti. Ustanovenia § 24, § 25 a 26 sa použijú primerane.

Podľa § 24 ods. 1 Zákona o rodine, v rozhodnutí, ktorým sa rozvádza manželstvo rodičov maloletého dieťaťa, súd upraví výkon ich rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu na čas po rozvode, najmä určí, komu maloleté dieťa zverí do osobnej starostlivosti, kto ho bude zastupovať a spravovať jeho majetok. Súčasne určí, ako má rodič, ktorému nebolo maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti, prispievať na jeho výživu, alebo schváli dohodu rodičov o výške výživného.

Podľa § 24 ods. 2 Zákona o rodine, ak sú obidvaja rodičia spôsobilí dieťa vychovávať a ak majú o osobnú starostlivosť o dieťa obidvaja rodičia záujem, tak súd môže zveriť dieťa do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov, ak je to v záujme dieťaťa a ak budú takto lepšie zaistené potreby dieťaťa. Ak so striedavou osobnou starostlivosťou súhlasí aspoň jeden z rodičov dieťaťa, tak súd musí skúmať, či bude striedavá osobná starostlivosť v záujme dieťaťa.

Podľa § 24 ods. 3 Zákona o rodine, rozhodnutie o úprave výkonu rodičovských práv a povinností možno nahradiť dohodou rodičov. Dohoda musí byť schválená súdom, inak je nevykonateľná.

Podľa § 24 ods. 4 Zákona o rodine, súd pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností alebo pri schvaľovaní dohody rodičov rešpektuje právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom a vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby, vývinové potreby, stabilitu budúceho výchovného prostredia a ku schopnosti rodiča dohodnúť sa na výchove a starostlivosti o dieťa s druhým rodičom. Súd dbá, aby bolo rešpektované právo dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov a aby bolo rešpektované právo dieťaťa na udržiavanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvomi rodičmi.

Podľa § 25 ods. 1 Zákona o rodine, rodičia sa môžu dohodnúť o úprave styku s maloletým dieťaťom pred vyhlásením rozhodnutia, ktorým sa rozvádza manželstvo; dohoda o styku rodičov s maloletým dieťaťom sa stane súčasťou rozhodnutia o rozvode.

Podľa § 25 ods. 2 Zákona o rodine, ak sa rodičia nedohodnú o úprave styku s maloletým dieťaťom podľa odseku 1, súd upraví styk rodičov s maloletým dieťaťom v rozhodnutí o rozvode; to neplatí, ak rodičia úpravu styku žiadajú neupraviť.

Podľa §-u 62 ods. 1 Zákona o rodine plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

Podľa §-u 62 ods. 2 Zákona o rodine obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

Podľa § 62 ods. 3 Zákona o rodine každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona. (§ 2 písm. c) zákona č. 601/2003 Z.z. o životnom minime a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 372/2004 Z.z.)

Podľa §-u 62 ods. 4 Zákona o rodine pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

Podľa §-u 62 ods.5 Zákona o rodine výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

Podľa § 2 písm. c) zákona č. 601/2003 Z.z. o životnom minime a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 300/2010 Z.z. a opatrenia MPSVaR SR č. 186/2013 Z.z. za životné minimum fyzickej osoby alebo fyzických osôb, ktorých príjmy sa posudzujú podľa § 3 spoločne, sa považuje počnúc od 1.7.2013 suma alebo úhrn súm 90,42 € mesačne, ak ide o zaopatrené nepľnoleté dieťa.

V čase vyhlásenia tohto rozsudku tak suma minimálneho zákonného výživného vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa predstavuje čiastku 27,13 € na jedno nepľnoleté nezaopatrené dieťa.

Podľa §-u 75 ods. 1 Zákona o rodine pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

Podľa § 77 ods. 1 Zákona o rodine, právo na výživné sa nepremlčuje. Možno ho však priznať len odo dňa začatia súdneho konania. Výživné pre maloleté dieťa možno priznať najdlhšie na dobu troch rokov spätne odo dňa začatia konania, ak sú na to dôvody hodné osobitného zreteľa.

Súd vykonaným dokazovaním dospel k záveru, že návrhu matky je potrebné vyhovieť, aj keď nie v plnom rozsahu a zároveň je potrebné upraviť aj styk otca s maloletými dcérami.

Pokiaľ šlo o zverenie maloletých dcér do osobnej starostlivosti matky, súd mal preukázané z vykonaných dôkazov, že rodičia maloletých toho času nežijú spolu a ani nevedú spoločnú domácnosť. Z týchto dôkazov tiež vyplynulo, že maloleté v súčasnej dobe žijú s matkou, tá sa o ne riadne stará, vo výkone tejto jej starostlivosti neboli zistené doteraz žiadne nedostatky. Navyše v konaní sp.zn. 16P/203/2014, týkajúceho sa rozvodového konania rodičov maloletých detí, bol vypracovaný znalecký posudok č. 38/2015 súdnej znalkyne PhDr. Evy Sklenárovej, v záveroch ktorého táto odporúčala deti zveriť do osobnej starostlivosti matky poukazujúc aj na nezrelú osobnosť otca maloletých detí. Vzhľadom na uvedené skutočnosti preto súd maloleté dcéry zveril do jej osobnej starostlivosti.

Pokiaľ ide o výživné na maloleté dcéry, súd vychádzal z majetkových a príjmových pomerov oboch rodičov, ktoré sa mu podarilo zistiť, berúc do úvahy skutočnosť, že pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará a na to, aká peňažná suma je potrebná na úhradu odôvodnených potrieb dieťaťa, pričom medzi tieto potreby patria výživa vo vlastnom zmysle slova, hmotné potreby, ako je šatstvo, bielizeň, obuv, nájomné za byt a tiež potreby súvisiace s rozširovaním a prehľbovaním vzdelania dieťaťa, rozvojom jeho záujmov a potrieb, prípravou na budúce povolanie, kultúrne, športové a rekreačné potreby, ako aj potreby súvisiace so zdravotným

stavom, t.j. všetky nevyhnutné potreby, ktoré vyžaduje život kultúrneho človeka v spoločnosti. Miera týchto potrieb je odstupňovaná a závisí predovšetkým od veku dieťaťa a jeho zdravotného stavu, pričom ak to možnosti a schopnosti rodičov dovoľujú, má výživné zabezpečovať dieťaťu primeraný podiel na výhodách, ktoré dovoľujú možnosti rodičov. Na druhej strane uspokojovanie odôvodnených potrieb maloletého dieťaťa je vždy limitované možnosťami, schopnosťami a majetkovými pomermi rodičov, pričom sú rozhodujúce predovšetkým reálne zárobkové schopnosti a možnosti každého z rodičov, ktoré sú dané nielen ich subjektívnymi vlastnosťami, ale aj okolnosťami objektívneho charakteru, najmä pracovnými príležitosťami primeranými vlastnostiam rodičov.

Matka v minulosti poberala v období od 17.2.2014 do 12.10.2014 materskú vo výške cca 680,-- € a toho času poberala rodičovský príspevok a prídavky na dcéry. Obe deti boli do 2.9.2015 v jej osobnej starostlivosti, kedy následne maloletá Š. nastúpila už do materskej školy. Maloletá I. je však naďalej v jej osobnej starostlivosti.

Otec maloletých je toho času zamestnaný, kedy jeho priemerný mesačný zárobok sa pohybuje vo výške 620,-- € mesačne (594,76 €, ako príjem z pracovnej zmluvy + 25,19 €. Ako odmena z dohody o vykonaní práce). I pri zohľadnení nákladov vynakladaných otcom na bývanie (pôvodne v sume 50,-- € jeho rodičom v súčasnej dobe 100,-- € na vlastné bývanie), súd dospel k záveru, že otcovi zostáva dostatok finančných prostriedkov k tomu, aby dcéram mohol prispievať na výživu sumou po 80,-- € mesačne na každú z nich za obdobie do septembra 2015 a následne na mal. Šarlotu sumou 100,-- € prihládajúc na skutočnosť, že táto nastúpila na materskú školu s čím vzrástli objektívne náklady na maloletú.

Podľa ustanovenia § 75 ods. 1 Zákona o rodine účinného od 1.4.2005 sa zaradili majetkové pomery povinného rodiča medzi všeobecné podmienky určenia rozsahu vyživovacej povinnosti a rozšírilo východiská na zisťovanie tzv. potenciality príjmov. Princíp potenciality má prednosť pred princípom fakticity aj v prípade, že povinný berie na seba neprimerané majetkové riziká, ktoré zahŕňajú aj takú činnosť, ktorá ohrozuje dosiahnutie príjmu, resp. priamo vyvoláva stratu a súčasne možnosť poskytovania výživného.

Tiež podľa §-u 62 ods.5 Zákona o rodine výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

V prípade otca maloletých detí neprihliadal súd na jeho výdavky na úhradu jeho stavebného sporenia, nakoľko tieto nepovažoval z jeho strany za výdavky, ktoré by tento musel nevyhnutne vynakladať na svoje živobytie. Výživné na jeho dcéry má prednosť pred týmto jeho výdavkom.

Hodnotiac vyššie uvedené skutočnosti, berúc do úvahy odôvodnené potreby maloletých, ako aj potencialne schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného otca a prihládajúc na skutočnosť, že maloleté sú toho času v osobnej starostlivosti matky, s ktorou žijú v spoločnej domácnosti a teda táto osobná starostlivosť, ktorá sa maloletým nedostáva zo strany otca, musí byť príslušným spôsobom finančne kompenzovaná, a tiež berúc do úvahy obaja rodičia toho času nemajú žiadnu inú vyživovaciu povinnosť ustálil súd výšku súčasného výživného zo strany otca na každú z týchto dcér do 31.8.2015 na sumu 80,-- € mesačne, a následne od 1.9.2015 na mal. Š. na sumu 100,-- € mesačne berúc do úvahy jej nástup do materskej školy. V prípade tejto maloletej od uvedeného mesiaca došlo k nástupu na ďalší stupeň vzdelávania a s takýmto postupom vo vzdelávacom systéme maloletého dieťaťa sú vždy objektívne spojené zvýšené náklady na takéto dieťa. To sa dostáva na ďalší stupeň vývoja a to ako z hľadiska biologického, kedy rastie a menia sa aj jeho stravovacie potreby, tak aj mentálneho a v konečnom dôsledku aj spoločenského vývoja, kedy sa zapája do nových vzdelávacích či záujmových činností, čo so sebou prináša zvýšené náklady.

Súd priznal uvedené výživné počnúc odo dňa 16.6.2014, teda odo dňa, kedy matka podala návrh na úpravu rodičovských práv, nakoľko súd v danom prípade nezistil existenciu dôvodov hodných osobitného zreteľa podľa § 77 ods. 1 Zák. o rodine a preto v prevyšujúcej časti súd návrh matky zamietol. V tejto súvislosti poznamenáva, že sprísňujúca úprava možnosti priznať výživné, resp. zvýšené výživné pred dňom podania návrhu od oprávnených vyžaduje zodpovedný a včasný prístup k riešeniu tejto otázky, t.j. aby návrh na určenie, resp. zvýšenie výživného podávali bez zbytočného odkladu pri naplnení zákonných podmienok. Pokiaľ však z určitých dôvodov, ktoré možno posúdiť ako výnimočné, účastníci žiadajú o určenie, resp. zvýšenie výživného s časovým odstupom a v ich konaní nemožno vidieť snahu o zneužívanie tohto inštitútu, súd môže výživné priznať aj spätne. Relevantným dôvodom je najmä zdravotný stav oprávnenej osoby, ktorý jej zabránil včas uplatniť nárok, konanie, ktoré má znaky trestného činu spočívajúce v bránení uplatnenia nároku na výživné (vyhrážky, násilie) a pod. V danom prípade však súd na strane matky takéto relevantné ospravedlňujúce dôvody nezistil.

Vzhľadom k tomu, že súd rozhodol o určení výživného na maloleté deti za obdobie od 16.6.2014 vznikol otcovi do dňa rozhodovania o tomto nároku nedoplatok na výživnom za obdobie od 16.6.2014 do 30.9.2015 a to na mal. Š. v celkovej výške 495 € a na mal. I. v celkovej výške 475 €, kedy povolil otcovi toto dlžné výživné splácať v mesačných splátkach po 15 na každé z maloletých detí spolu s bežným výživným, pod stratou výhody splátok v prípade neuhradenia čo i len jednej z nich.

Tento nedoplatok bol pre mal. Š. vyčíslený ako súčet sumy určeného výživného v sume 80,-- € mesačne za mesiace júl 2014 až august 2015 vrátane a následne za mesiac september 2015 v sume 100,-- € a pomernej časti určeného výživného za mesiac jún 2014 zodpovedajúcej 15 dňom uvedeného mesiaca (t.j. za obdobie od 16.6.2014 do 30.6.2014), čo predstavovalo čiastku 40,-- € (t.j. 80,-- Eur / 30 dní x 15 dní). U mal. I. tento nedoplatok bol vyčíslený ako súčet sumy určeného výživného v sume 80,-- € mesačne za mesiace júl 2014 až september 2015 vrátane a pomernej časti určeného výživného za mesiac jún 2014 zodpovedajúcej 15 dňom uvedeného mesiaca (t.j. za obdobie od 16.6.2014 do 30.6.2014), čo predstavovalo čiastku 40,-- € (t.j. 80,-- Eur / 30 dní x 15 dní). Keďže otec spolu na obe dcéry uhradil za uvedené obdobie sumu 1530 ,-- €, súd túto sumu započítal na úhradu tohto zročného výživného u každej z maloletých dcér v jednej polovici a tak konečná suma zaostalého zo strany otca na mal. Š. predstavovala sumu 495 € (t.j. 40,-- €+ 14 x80,-- €+ 100,-- € - 1530,-- €/2) a na maloletú I. v sume 475 € (t.j. 15 x80,-- € - 1530,-- €/2)

Uvedené zaostalé výživné bolo takto vyčíslené k 30.9.2015, nakoľko splatnosť jednotlivých opakujúcich sa dávok výživného bola určená na 15. deň v tom - ktorom mesiaci vopred a teda splatnosť za mesiac september 2015 v čase rozhodovania súdu o tomto nároku už nastala .

Súd na úhradu výživného otcovi nezapočítal jeho plnenia poskytnuté na úhrady za spoločný byt rodičov maloletých detí, nakoľko v čase keď tento realizoval , matka v rovnakom čase uhrádzala ich splátky hypotekárneho úveru za tento byt a súd prihliadal na túto skutočnosť.

Rovnako tak súd neprihliadal na otcom uhrádzané poistné na maloleté dcéry , nakoľko tieto sa nedali považovať za úhrady výživného a nemali ani charakter súm skladaných na účet maloletých detí , o ktorom hovorí § 64 Zákona o rodine. V jeho prípade totiž ide o peňažné prostriedky , ktoré sa kumulujú na účte dieťaťa , ktorý bol, zriadený v jeho prospech rodičom, ktorý ho má mať v osobnej starostlivosti. V prípade poistného zriadeného otcom pre dcéry sa nejedná o taký prípad, keďže toto poistné plnenie nie je formou kumulácie peňažných prostriedkov pre tú ktorú z dcér na ich osobitných účtoch ale ide o klasický poistný produkt. Navyše takýto účet by bolo pre dcéry možné zriadiť len výnimočne a to v prípade , ak by pre toto bolo dané dôvody hodné osobitného zreteľa .

Súd nevzal na zreteľ ani občasnú nákupnú výdavku otca do domácnosti matky pri jeho návštevách dcér, nakoľko jednak ich nevedel zdokladovať pokiaľ šlo o tie , ktoré boli zrealizované v letných mesiacoch toto roka,

jednak takéto plnenia nemôžu plniť charakter plnenia vyživovacej povinnosti povinného rodiča voči deťom, nakoľko nimi nie je pokrytá široká škála potrieb, ktoré deťom zabezpečuje rodič, ktorému sú deti zverené.

Pokiaľ ide o úpravu styku otca s maloletými deťmi súd vychádzal zo záverov znaleckého posudku č. 38/2015 súdnej znalkyne PhDr. Evy Sklenárovej vypracovaného v konaní sp.zn. 16P/203/2014, podľa ktorého by sa styk otca s deťmi mal realizovať v jednom dni víkendu a to dvakrát do mesiaca v rozsahu od 9,30 hod do 12,30 hod za prítomnosti matky, s tým, že nie je vhodné, aby matka s deťmi cestovala za otcom, nakoľko by potom deti nemali komfort a pohodu počas obedňajšej prestávky. otec si musí s dcérami najprv vybudovať vzťah a to je možné aj vzhľadom na vek maloletých dcér momentálne len za súčinnosti matky, ktorá podľa znalkyne má byť prítomná pri týchto stretnutiach. Preto súd rozhodol tak, ako je to uvedené vo výroku tohto rozsudku.

O trovách konania rozhodol súd podľa § 146 ods. 1 písm. a/ O.s.p. a účastníkom im náhradu nepriznal, nakoľko v danom prípade šlo o konanie, ktoré sa mohlo začať i bez návrhu.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia cestou tunajšieho súdu na Krajský súd v Košiciach v troch vyhotoveniach.

Podľa § 205 ods. 1 O.s.p. v odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3 O.s.p.) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Podľa § 205 ods. 2 O.s.p. odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

- a) konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1 O.s.p.,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a O.s.p.),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 251 ods. 1 a ods. 2 O.s.p., ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov.); ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia. Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, pri ktorom vznikla poplatková povinnosť zaplatiť súdne poplatky, trovy trestného konania, trovy výkonu rozhodnutia o výchove maloletých detí, sumy uložené ochrannými opatreniami v trestnom konaní, pokuty, svedočné, znalečné a iné náklady súdneho konania, vedie sa výkon rozhodnutia z úradnej moci. (Zákon č. 65/2001 Z.z. v znení neskorších predpisov).